

TARTALOM

A könyvről	4
A természetbúvárok szabályai	5
FÖLD	6
Magvak	8
Pázsitfűfélék	12
Virágok	16
Koponyák	20
Kövek	22
Ásványok	23
Falevelek	24
A természet mintái	28
A természet színei	30
Az emlősök nyomai és jelei	34
Az idő múlásának rögzítése	36
LEVEGŐ	38
Felhők	40
Madártollak	42
Bagolyköpetek	46
Éjjeli lepkék	48
Nappali lepkék	49
Egyéb rovarok	52
Levedlett bőrök	54
Spórák	56
Pirkadattól alkonyatig	58
VÍZ	60
A tengerpart felfedezése	62
Moszatok	64
Kagylók és csigák	66
Ebihalak	68
Merítőhálózás	70
Eső-előrejelzés	72
Nedves időjárás	74
Egész éven át	76
Jegyzetek	78
További lehetőségek kis felfedezőknél	80

A KÖNYVRŐL

*Senki nem óvja meg azt, ami nem érdekli,
és addig nem fogja érdekelni, amíg meg nem tapasztalta.*

SIR DAVID ATTENBOROUGH, természettudós (sz. 1926)

Hosszú kalandra hív ez a könyv: ha egyszer elkezded közelről tanulmányozni a természetet, többé nem fogsz unatkozni. Az állatok, a növények, a kövek és az időjárás mindaddig elképzелhetetlen módon kötik le a figyelmedet. Ez a könyv csupán a kezdet: ajtó egy olyan világba, amely fáradhatatlanul tárja fel csodáit. Útra fel!

A SZABADBAN

Egy felfedezőúthoz nem kell sok minden, néhány dolog mégis hasznos lehet: hátizsák, zárható nejlontasakok, távcső, jegyzetfüzet, fényképezőgép vagy fotózásra alkalmas telefon.

A megfigyeléshez kulcsfontosságú a türelem, tehát sétálj lassan, és figyelj minden érzékszerveddel! Minden nap más és más, ne add fel, ha esetleg egyik nap alig találsz valamit.

A következő alkalommal biztos nagyobb sikerrel jársz.

A TERMÉSZET FOTÓZÁSA

A fényképezés a természet megörökítésének csodálatos módja, amely nem zavarja meg az állatokat és a lakóhelyüket.

Fényképezni mindenki tud, mégis kevesen készítenek jó fotókat. Íme, néhány hasznos tanács: kerülj közel a fotód tárgyához, dönts el, melyik részre összpontosítasz, maradj türelmes, próbálj ki több látószöveget, és készíts jó sok képet – később majd kitörölöd, amire nincs szükséged.

OTTHONI TEENDŐK

Hazaérkezés után az egyik legjobb élmény feldolgozni mindazt, amit láttál és gyűjtöttél. A határozók és az internet a segítségedre lehetnek, de félre is vezethetnek, ezért ne számíts rá, hogy mindent azonnal tudsz azonosítani! Ragaszd ebbe a könyvbe, amiket be lehet, a nagyobb dolgokból pedig rendezz kiállítást egy polcon vagy a lakás egy részében! Ne felejts el megjelölni és dátumozni mindent, amit csak lehet! Írd fel, hogy mi az, mikor és hol találtad! Oszd meg felfedezéseidet a barátaiddal is, komoly érdeklődést fogsz tapasztalni.

A TERMÉSZETBÚVÁROK SZABÁLYAI

*A béka nem issza ki
a tavat, amelyben él.*

INDIAI KÖZMONDÁS

ALAPVETŐ BIZTONSÁG

Ez az album segít megismerni a természetet. Feladatokat ad, nem tiltásokot fogalmaz meg. A biztonság azonban mindenki számára kulcsfontosságú. Néhány dolog mérgező, némelyik hely nem biztonságos, és nagyon rossz időben veszélyes kimenni. Mindig mondd el egy felnőttnek, hogy hova indulsz, és mire készülsz!

PÉLDÁNYOK BEGYŰJTÉSE

Ha virágokat, gombaféléket, esetleg állatok darabjait vagy maradványait gyűjtöd, mindig ellenőrizd, hogy nem védett fajok-e. Az erre vonatkozó törvényeket, a védett növények és állatok listáját megtalálod az interneten. Ne gyűjts össze több példányt, mint amennyire szükséged van, és hagyd olyan állapotban a környezetet, ahogy találd!

A TERMÉSZET VÉDELME

Magyarország természetvédelmi területek és kirándulóutak hihetetlen hálózatával rendelkezik. Maradj a kijelölt útvonalon, csukd be a kapukat magad után, és ha magánterületen mész át, előbb kérj engedélyt! Ha szemetelsz vagy más nyomokat hagysz magad után, az veszélyeztetheti a hely élővilágát, és nem is szép látvány.

KÜLÖNLEGES FELFEDEZÉSEK

Ha találsz valami izgalmasat, értesítsd a helyi természetvédelmi hatóságot! De nem árt tudni, hogy nem mindenki törődik a bolygónkkal annyira, mint te, ezért ne áruld el bárkinek a pontos helyét olyasvalaminek, amit megzavarhatnak, megsérülhet vagy ellophatják, ha kitudódik a rejtékhelye!

Emlősök
nyomai és jelei

A természet színei

FÖLD

UTASOK NINCSENEK A FÖLD NEVŰ ŪRHAJÓN
- MINDANNYIAN A LEGÉNYSEGHEZ TARTOZUNK.

MARSHALL McLUHAN, filozófus (1911–1980)

Bár az ūrból nézve a Föld csupán egy aprócska pont, számunkra mégis hatalmas és változatos játszóter. A következő oldalakon olyan dolgokról olvashatsz, amelyeket gyűjthetsz a felfedezőútjaid során. A legegyszerűbb kavicsból a legrégebbi kőületig sok minden vár rád. S bár összegyűjteni nem mindent lehet, számtalan kalandban lehet részed, miközben felfedezed azt a sok csodát, ami a lábunk előtt hever.

Falevelek

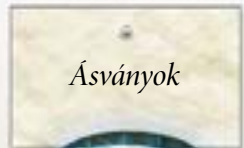
Magvak

Virágok

A természet
mintái

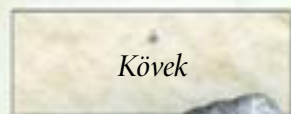
Ásványok

Koponyák

Pázsitfűfélék

Kövek

Az idő múlásának
rögzítése

A FÖLDRŐL GYŰJTÖTT KINCSEIM

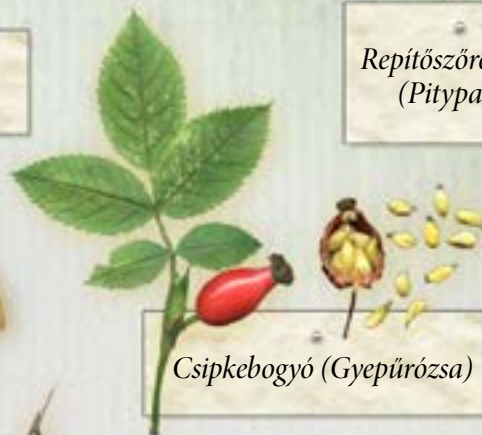
MAGVAK

A növényi élet kezdetét jelentő magoknak forma és méret alapján elképesztő mennyiségű variációja létezik. Nézz körül a környezetben, hátha találkozol az itt látható magokkal! Aszerint csoportosítottuk őket, hogy milyen módon jutnak el arra a helyre, ahol növekedésnek indulnak.

Toboz (Szitka luc)

Repítőszőrös mag (Pitypang)

Csipkebogyó (Gyepűrózsa)

Szárnyas mag (Juhar)

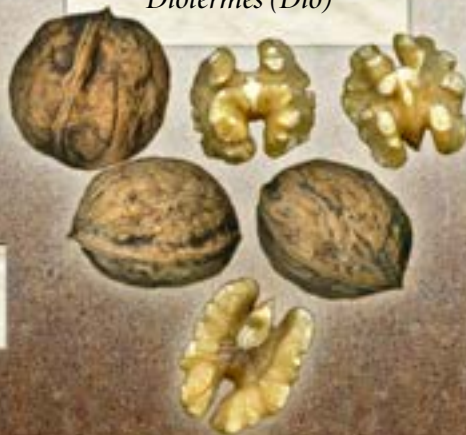
Kirobbanó mag (Lilaakác)

Magház (Katicavirág)

Diótermés (Dió)

Toktermés (Szivarfa)

Aszmagtermés (Erdei gyömbérgyökér)

HOGYAN GYŰJTSÜNK MAGVAKAT?

A magvak gyűjtése jó időtöltés, ráadásul nem kerül semmibe. Íme, néhány hasznos tanács, hogyan gyűjtsd be és tárold a különböző típusú magokat. Elültetheted őket, hogy új növények nőjenek, vagy készíthetsz belőlük érdekes képeket is.

Lótuszmagház

Gubótermés (Mák)

HÜVELYEK, TOBOZOK ÉS GUBÓK

Akkor szedd le a magházakat, amikor már érettek, de még nem nyíltak ki, és tartsd őket meleg, száraz helyen! Maguktól is kinyílhatnak, vagy te is felvághatod őket, hogy hozzájuss a magvakhoz! A tobozokat egy papíron, meleg helyen tartsd! A magvak maguktól kipotyognak, amikor a toboz kinyílik.

Bükk-kupacs

GYÜMÖLCSÖK, MAGOK ÉS BOGYÓK

A keményebb gyümölcsöket, mint az almát vagy a körtét, vágd fel, hogy hozzáférj a magokhoz! Az érett dióféléket a fákról is leszedheted vagy a földről is összegyűjtheted! A bogyókat szitán nyomd át, húsukat öblítsd le, és a magvakat hagyd megszáradni! Ne felejtse őket odakint, mert megeszik a madarak!

Bogyótermés (Vörös áfonya)

KIROBBANÓ MAGVAK

Nagyon izgalmas megfigyelni a kirobbanó magvakat. Ha szeretnél ezekből a növényekből magvakat gyűjteni, még beérés előtt vedd le a magházat, és helyezd egy zacskóba! Pár naponként ellenőrizd, és rázogasd meg a zacskót, hogy felgyorsítsd a folyamatot!

Becőtermés kiszáradt magja (Repce)

Csoportos aszmag (Erdei szamóca)

HOGYAN TÁROLJUK A MAGVAKAT?

Tisztítsd le a koszt a magokról, és helyezd őket megcímkézett papírtasakban egy légmentesen záródó dobozba! Hűvös helyen tárold! A legtöbb mag így éveket is eltartható.

Csonthéjas termés (Fiatal kókusz)

MAGTÁR

Láss hozzá a magtárad gyűjtéséhez,
és ragassz ide annyiféle magot,
amennyit csak tudsz! Ne felejtsd el
felcímkézni és dátumozni őket!

